

Briselē, 24.6.2024.
COM(2024) 263 final

2024/0149 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES ĪSTENOŠANAS LĒMUMS,

ar ko groza 2021. gada 29. oktobra Īstenošanas lēmumu (ES) (ST 12524/21 INIT; ST 12524/21 ADD 1) par Somijas atveseļošanas un noturības plāna novērtējuma apstiprināšanu

Priekšlikums

PADOMES ĪSTENOŠANAS LĒMUMS,

ar ko groza 2021. gada 29. oktobra Īstenošanas lēmumu (ES) (ST 12524/21 INIT; ST 12524/21 ADD 1) par Somijas atveseļošanas un noturības plāna novērtējuma apstiprināšanu

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/241 (2021. gada 12. februāris), ar ko izveido Atveseļošanas un noturības mehānismu¹, un jo īpaši tās 20. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

- (1) Pēc tam, kad Somija 2021. gada 27. maijā iesniedza nacionālo atveseļošanas un noturības plānu ("ANP"), Komisija iesniedza Padomei priekšlikumu sniegt pozitīvu novērtējumu. Padome ar savu 2021. gada 29. oktobra Īstenošanas lēmumu apstiprināja pozitīvo novērtējumu². Minētais Padomes Īstenošanas lēmums tika grozīts 2023. gada 14. martā³ un 2023. gada 8. decembrī⁴.
- (2) Somija 2024. gada 16. maijā saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 21. panta 1. punktu iesniedza Komisijai pamatotu lūgumu ierosināt grozījumus Padomes 2021. gada 29. oktobra Īstenošanas lēmumā, jo objektīvu apstākļu dēļ ANP daļēji vairs nav iespējams īstenot. Pamatojoties uz to, Somija iesniedza grozītu ANP.

Grozījumi, kuru pamatā ir Regulas 2021/241 21. pants

- (3) ANP grozījumi, kurus Somija iesniedza objektīvu apstākļu dēļ, attiecas uz 16 pasākumiem.
- (4) Somija ir paskaidrojusi, ka septiņus pasākumus daļēji vairs nav iespējams īstenot, jo ir palielinājusies ekonomiskā nenoteiktība Krievijas agresijas kara dēļ un pieaugušas procentu likmes, inflācija un izmaksu ietekme, ko rada dažādi piegādes ķēdes trūkumi vai nenoteiktība finanšu tirgos. Tas attiecas uz komponenta P1C1 (Energosistēmas pārveide) pasākuma I1 (Ieguldījumi enerģētikas infrastruktūrā) 4. atskaides punktu un 5. mērķrādītāju; komponenta P1C1 (Energosistēmas pārveide) pasākuma I2 (Investīcijas jaunās energotehnoloģijās) 8. mērķrādītāju un aprakstu; komponenta P1C1 (Energosistēmas pārveide) pasākuma I3 (Ieguldījumu un reformu pakete

¹ OV L 57, 18.2.2021., 17. lpp.

² ST 12524/21 un ST 12524/21 ADD 1.

³ ST 6991/23

⁴ ST 15836/23

Ālandē) 10. atskaites punktu; komponenta P1C2 (Rūpniecības reformas un investīcijas zaļās un digitālās pārkārtošanās atbalstam) pasākuma I2 (Rūpniecisko procesu tieša elektrifikācija un dekarbonizācija) 21. mērķrādītāju; komponenta P1C2 (Rūpniecības reformas un investīcijas zaļās un digitālās pārkārtošanās atbalstam) pasākuma I3 (Galveno materiālu un rūpniecisko plūsmu atkārtota izmantošana un pārstrāde) 24. mērķrādītāju; komponenta P3C2 (Kompetenču līmeņa paaugstināšana un pastāvīgas mācīšanās reforma) pasākuma R1 (Pastāvīgas mācīšanās reforma) 94. mērķrādītāju; komponenta P3C2 (Kompetenču līmeņa paaugstināšana un pastāvīgas mācīšanās reforma) pasākuma I3 (Kompetences līmeņa paaugstināšana un nepārtrauktas mācīšanās atjaunošana, digitalizācija un izglītības modernizācija Ālandē) 99. mērķrādītāju un aprakstu. Pamatojoties uz to, Somija lūdza grozīt iepriekšminētos pasākumus, tostarp attiecīgos atskaites punktus un mērķrādītājus, un/vai pagarināt šo atskaites punktu un/vai mērķrādītāju īstenošanas termiņus. Padomes 2021. gada 29. oktobra Īstenošanas lēmums būtu attiecīgi jāgroza.

- (5) Somija ir paskaidrojusi, ka četrus pasākumus daļēji vairs nav iespējams īstenot, jo ir kavējumi iepirkuma procedūrās, ko izraisījušas, piemēram, Komerctiesas ilgās procedūras vai garāks iekārtu izstrādes laiks. Tas attiecas uz komponenta P3C3 (Pētniecība, izstrāde un inovācija, pētniecības infrastruktūra un izmēģinājumi) pasākuma I2 (Pētniecības, attīstības un inovācijas finansējuma pakete zaļās pārkārtošanās veicināšanai – galveno nozaru paātrināšana un kompetences stiprināšana) 105. mērķrādītāju un aprakstu; komponenta P3C3 (Pētniecība, izstrāde un inovācija, pētniecības infrastruktūra un izmēģinājumi) pasākuma I5 (Inovācijas un pētniecības infrastruktūras veicināšana – vietējās pētniecības infrastruktūras) 114. mērķrādītāju un aprakstu; komponenta P3C3 (Pētniecība, izstrāde un inovācija, pētniecības infrastruktūra un izmēģinājumi) pasākuma I6 (Inovācijas un pētniecības infrastruktūras veicināšana – valstu pētniecības infrastruktūras) 117. mērķrādītāju un aprakstu; komponenta P4C1 (Sociālās labklājības un veselības aprūpes pakalpojumu pieejamības uzlabošana un rentabilitātes palielināšana) pasākuma I5 (Uz personu orientētas digitālās veselības aprūpes informācijas sistēmas ieviešana Ālandē) 140. mērķrādītāju un aprakstu. Pamatojoties uz to, Somija ir lūgusi pagarināt iepriekšminēto mērķrādītāju īstenošanas termiņus, kā arī grozīt attiecīgos pasākumu aprakstus. Padomes 2021. gada 29. oktobra Īstenošanas lēmums būtu attiecīgi jāgroza.
- (6) Somija ir paskaidrojusi, ka divus pasākumus daļēji vairs nav iespējams īstenot neparedzētu ar pasākumiem saistītu problēmu, piemēram, datu vākšanas un ziņošanas izmaiņu, dēļ. Tas attiecas uz komponenta P3C1 (Nodarbinātība un darba tirgus) pasākuma R1 (Ziemeļvalstu nodarbinātības dienestu modelis) 78. mērķrādītāju un komponenta P3C1 (Nodarbinātība un darba tirgus) pasākuma R3 (Uz nodarbinātību un izglītību balstīta imigrācijas procesa racionalizēšana) 83. mērķrādītāju. Pamatojoties uz to, Somija ir lūgusi grozīt 78. mērķrādītāju un pārveidot 83. mērķrādītāju par atskaites punktu. Padomes 2021. gada 29. oktobra Īstenošanas lēmums būtu attiecīgi jāgroza.
- (7) Somija ir paskaidrojusi, ka komponenta P3C1 (Nodarbinātība un darba tirgus) pasākuma I1 (Darba spēju, produktivitātes un labjutības darbā attīstība) 86. atskaites punktu, 87. mērķrādītāju un 89. mērķrādītāju (apakšpasākums “Jaunas darba tirgus starpniekorganizācijas izveide”) vairs nav iespējams pilnībā īstenot, jo Krievijas agresijas kara rezultātā ir pasliktinājusies investīciju un uzņēmējdarbības vide, kas ir ietekmējusi uzņēmumu vēlmi un iespējas pieņemt darbā un nodarbināt cilvēkus. Pamatojoties uz to, Somija ir lūgusi pilnībā atcelt iepriekš minēto atskaites punktu un mērķrādītājus.

- (8) Somija ir paskaidrojusi, ka vienu pasākumu daļēji vairs nav iespējams īstenot, jo ir mainījušies administratīvie nosacījumi, kas izriet no finansējuma pieteikumu ārkārtīgi lielā skaita. Tas attiecas uz komponenta P5C1 (*REPowerEU*) pasākuma I1 (Investīcijas pārejai uz tīru enerģiju) 147. atskaides punktu. Pamatojoties uz to, Somija ir lūgusi grozīt iepriekšminēto atskaides punktu. Padomes 2021. gada 29. oktobra Īstenošanas lēmums būtu attiecīgi jāgroza.
- (9) Somija ir paskaidrojusi, ka viens pasākums ir grozīts, lai īstenotu labākas alternatīvas nolūkā sasniegt pasākuma sākotnējo mērķi. Tas attiecas uz komponenta P1C2 (Rūpniecības reformas un investīcijas zaļās un digitālās pārkārtošanās atbalstam) pasākumu I1 (Mazoglekļa ūdeņraža un oglekļa uztveršana un izmantošana). Pamatojoties uz to, Somija ir lūgusi grozīt minēto pasākumu, tostarp attiecīgos atskaides punktus un mērķrādītājus. Padomes 2021. gada 29. oktobra Īstenošanas lēmums būtu attiecīgi jāgroza.
- (10) Somija ir vērsusi Komisijas uzmanību uz to, ka komponenta P1C4 (Mazoglekļa risinājumi kopienām un transportam) pasākuma R2 (Nodokļu reforma ilgtspējīgam transportam) 38. atskaides punktā paredzētie tiesību aktu grozījumi neatbilst principam “nenodari būtisku kaitējumu” Regulas (ES) 2020/852 17. panta nozīmē. Tāpēc Komisija ierosina atcelt šo atskaides punktu. Padomes 2021. gada 29. oktobra Īstenošanas lēmums būtu attiecīgi jāgroza.
- (11) Turklāt Somija ir lūgusi izmantot resursus, kas atbrīvoti, atceļot vienu atskaides punktu, viena jauna atskaides punkta pievienošanai. Runa ir par komponenta P1C4 (Mazoglekļa risinājumi kopienām un transportam) pasākuma R2 (Nodokļu reforma ilgtspējīgam transportam) 38. atskaides punktu. Somija ir arī lūgusi izmantot atlikušos resursus, kas atbrīvoti, atceļot komponenta P3C1 (Nodarbinātība un darba tirgus) pasākuma I1 (Darba spēju, produktivitātes un labjutības darbā attīstība) 86. atskaides punktu, 87. mērķrādītāju un 89. mērķrādītāju (apakšpasākums “Jaunas darba tirgus starpniekorganizācijas izveide”), lai palielinātu finansējumu tā paša pasākuma apakšpasākumam “Profilaktiska atbalsta nodrošināšana darba spējām, izmantojot fiziskās un garīgās veselības pasākumus indivīdiem un darbavietām”, grozīt 90. mērķrādītāju un pievienot 90.a mērķrādītāju. Padomes 2021. gada 29. oktobra Īstenošanas lēmums būtu attiecīgi jāgroza.
- (12) Komisija uzskata, ka Somijas norādītie argumenti attaisno grozīšanu atbilstoši Regulas (ES) 2021/241 21. panta 2. punktam.

Pārrakstīšanās kļūdu labojumi

- (13) Padomes īstenošanas lēmuma tekstā ir konstatētas 14 pārrakstīšanās kļūdas, kas ietekmē 5 atskaides punktus un mērķrādītājus un 22 pasākumus saskaņā ar 10 komponentiem. Lai izlabotu tās pārrakstīšanās kļūdas, kuras neattiecas uz Komisijai 2021. gada 27. maijā iesniegtā ANP saturu, par kuru Komisija un Somija ir vienojušās, būtu jāgroza Padomes Īstenošanas lēmums. Minētās pārrakstīšanās kļūdas attiecas uz komponenta P1C1 (Energosistēmas pārveide) pasākuma R1 (Būtisks ogļu izmantošanas samazinājums enerģētikā līdz 2026. gadam) aprakstu; komponenta P1C3 (Ēku fonda ietekmes uz klimatu un vidi samazināšana) pasākuma R2 (Rīcības plāns fosilās degvielas apkures pakāpeniskai izbeigšanai) aprakstu; komponenta P1C5 (Vides ilgtspēja un dabā balstīti risinājumi) pasākuma R1 (Dabas aizsardzības tiesību aktu modernizēšana) un pasākuma I1 (Ģipša apstrāde un barības vielu reciklēšana) aprakstiem; komponenta P2C1 (Digitālā infrastruktūra) pasākuma I1 (Digitālā savienojamība — sakaru tīklu kvalitātes un pieejamības uzlabošana) 55. atskaides punktu un pasākuma I2 (Transports un zemes izmantošana — *Digirail* projekts) 58.

atskaites punktu un aprakstu; komponenta P2C2 (Datu ekonomikas un digitalizācijas paātrināšana) pasākuma I1 (Digitālā ekonomika — reāllaika ekonomikas (RTE) programma) un pasākuma I2 (Datu ekonomikas un digitalizācijas paātrināšana — virtuālā Somija) aprakstiem; komponenta P3C1 (Nodarbinātība un darba tirgus) pasākuma R1 (Ziemeļvalstu nodarbinātības dienestu modelis) aprakstu, pasākuma R3 (Uz nodarbinātību un izglītību balstīta imigrācijas procesa racionalizēšana) 84. mērķrādītāju un pasākuma aprakstu, pasākuma R4 (Daudznozaru pakalpojumu jauniesiem stiprināšana (*Ohjaamo* pakalpojumi)) aprakstu un šā komponenta aprakstu; komponenta P3C2 (Kompetenču līmeņa paaugstināšana un pastāvīgas mācīšanās reforma) pasākuma R1 (Pastāvīgas mācīšanās reforma) 93. atskaites punktu un 94. mērķrādītāju, pasākuma I2 (Izglītības līmeņa uzlabošana, palielinot studentu vietas augstākajā izglītībā) aprakstu; komponenta P3C3 (DI pasākuma I2 (Pētniecības, attīstības un inovācijas finansējuma pakete zaļās pārkārtošanās veicināšanai – vadošie uzņēmumi), pasākuma I3 (Pētniecības, attīstības un inovācijas finansējuma pakete zaļās pārkārtošanās veicināšanai – galveno nozaru paātrināšana un kompetences stiprināšana (Somija)) un pasākuma I4 (Pētniecības, attīstības un inovācijas finansējuma pakete zaļās pārkārtošanās atbalstam – atbalsts inovatīviem izaugsmes uzņēmumiem) aprakstiem; komponenta P4C1 (Sociālās labklājības un veselības aprūpes pakalpojumu pieejamības uzlabošana un rentabilitātes palielināšana) pasākuma I1 (Veicināt aprūpes garantijas īstenošanu un samazināt neapmaksāto pakalpojumu apjomu Covid-19 pandēmijas dēļ), pasākuma I2 (Veselības problēmu profilakses stiprināšana un agrīna identificēšana), pasākuma I3 (Zināšanu bāzes un uz pierādījumiem balstītas lēmumu pieņemšanas stiprināšana, lai palielinātu sociālās labklājības un veselības aprūpes pakalpojumu rentabilitāti) un I4 pasākuma (Digitālo inovāciju ieviešana sociālās labklājības un veselības aprūpes pakalpojumu jomā) aprakstiem; komponenta P5C1 (*REPowerEU*) pasākuma R1 (Zaļās pārkārtošanās atļauju izsniegšana) un pasākuma I1 (Investīcijas pārejai uz tīru enerģiju) aprakstiem. Minētie labojumi neskar attiecīgo pasākumu īstenošanu.

Komisijas novērtējums

- (14) Komisija ir novērtējusi grozīto ANP saskaņā ar Regulas 2021/241 19. panta 3. punktā noteiktajiem novērtēšanas kritērijiem.

Izmaksas

- (15) Kā paredzēts Regulas (ES) 2021/241 19. panta 3. punkta i) apakšpunktā un V pielikuma 2.9. kritērijā, grozītajā ANP sniegtais pamatojums par ANP aplēsto kopējo izmaksu summu ir zināmā mērā (B reitings) pamatots un ticams, izmaksu lietderības principam atbilstīgs un samērīgs ar paredzamo ietekmi uz valsts ekonomiku un sociālo jomu.
- (16) Lai novērtētu sākotnējo ANP, Somija iesniedza visu pasākumu izmaksu aplēses, ļaujoties uz vairākiem avotiem, lai pamatotu investīciju un reformu izmaksas. Tomēr pierādījumi, kas iesniegti metodiku pamatošanai, dažos gadījumos varētu būt detalizētāki un sniegt plašāku informāciju par izmaksām, jo īpaši attiecībā uz dažām horizontālām investīciju shēmām.
- (17) Informācijā par *REPowerEU* nodaļas izmaksām ir individuālas izmaksu aplēses par visiem jaunajiem pasākumiem, ļaujoties uz vairākiem avotiem, lai pamatotu investīciju un reformu izmaksas. Pamatojoties uz iesniegtajiem dokumentiem, metodika, kas izmantota, lai aprēķinātu lielāko daļu plānā iekļauto pasākumu izmaksas, tika uzskatīta par ticamu un ir pietiekams pamats, lai pozitīvi novērtētu tās pamatotību un ticamību. Tomēr varētu tikt sniegti sīkāki skaidrojumi par metodiku,

kas pievienoti iesniegtajiem pierādījumiem, jo īpaši attiecībā uz investīciju apjomu un paredzētajām darbībām.

- (18) Attiecībā uz grozītajiem pasākumiem Somija ir sniegusi pierādījumus, ka izmaksas ir pamatotas, ticamas, rentablas un samērīgas. Visbeidzot, ANP aplēsto kopējo izmaksu summa atbilst izmaksu lietderības principam un ir samērīga ar paredzamo ietekmi uz valsts ekonomiku un sociālo ietekmi.

Citi vērtēšanas kritēriji

- (19) Komisija uzskata, ka Somijas ierosinātie grozījumi neietekmē Padomes 2021. gada 29. oktobra Īstenošanas lēmumā par Somijas ANP novērtējuma apstiprināšanu izklāstīto ANP pozitīvo novērtējumu par ANP atbilstību, efektivitāti, lietderību un saskanību ar 19. panta 3. punkta a), b), c), d), da), db), e), f), g), h), j) un k) apakšpunktā noteiktajiem novērtēšanas kritērijiem.

Pozitīvs novērtējums

- (20) Pēc tam, kad Komisija būs pozitīvi novērtējusi grozīto ANP un konstatējusi, ka ANP apmierinoši atbilst Regulā (ES) 2021/241 noteiktajiem novērtēšanas kritērijiem, saskaņā ar minētās regulas 20. panta 2. punktu un V pielikumu būtu jānorāda reformas un investīciju projekti, kas nepieciešami grozītā ANP īstenošanai, kādi ir attiecīgie atskaites punkti, mērķrādītāji un citi rādītāji un kādu summu neatmaksājama finansiālā atbalsta veidā Savienība dara pieejamu grozītā ANP īstenošanai.

Finanšu iemaksa

- (21) Somijas grozītā ANP aplēstās kopējās izmaksas ir 1 949 227 000 EUR. Tā kā grozītā ANP aplēsto kopējo izmaksu summa ir lielāka nekā Somijai pieejamā atjauninātā maksimālā finanšu iemaksa, kopējai finanšu iemaksai, kas aprēķināta saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 20. panta 4. punktu, 21.a panta 6. punktu un 21.b panta 2. punktu un kas iedalīta Somijas grozītajam ANP, vajadzētu būt 1 949 059 854 EUR.
- (22) Tāpēc būtu attiecīgi jāgroza Padomes 2021. gada 29. oktobra Īstenošanas lēmums par Somijas ANP novērtējuma apstiprināšanu. Minētā Īstenošanas lēmuma pielikums skaidrības labad pilnībā būtu jāaizstāj,

IR PIENĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Padomes 2021. gada 29. oktobra Īstenošanas lēmumu par Somijas atvaseļošanas un noturības plāna novērtējuma apstiprināšanu groza šādi:

- 1) Īstenošanas lēmuma 1. pantu aizstāj ar šādu:

“1. pants

ANP novērtējuma apstiprināšana

Pamatojoties uz Regulas (ES) 2021/241 19. panta 3. punkta kritērijiem, tiek apstiprināts grozītā Somijas atvaseļošanas un noturības plāna novērtējums. Atvaseļošanas un noturības plānā ietvertās reformas un investīciju projekti, atvaseļošanas un noturības plāna uzraudzības un īstenošanas kārtība un grafiks, tostarp attiecīgie atskaites punkti un mērķrādītāji, un citi attiecīgie rādītāji, kas attiecas uz paredzēto atskaites punktu un mērķrādītāju sasniegšanu, un kārtība, kādā Komisijai nodrošina pilnīgu piekļuvi attiecīgajiem pamatojošajiem datiem, ir sniegti šā lēmuma pielikumā.”;

- 2) Īstenošanas lēmuma pielikumu aizstāj ar šā lēmuma pielikuma tekstu:

2. pants
Adresāts

Šis lēmums ir adresēts Somijas Republikai.

Briselē,

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs